

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

navrhovatele: **M. K.**, narozen „X“,
bytem „X“,
adresa pro doručování „X“,

proti

odpůrci: **Magistrát města Děčín**,
sídlem Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín,
zastoupený Mgr. Narcisem Tomáškem, advokátem,
sídlem U starého mostu 111/4, 405 02 Děčín III,

za účasti osoby
zúčastněné
na řízení:

Sdružení RIO, s. r. o., IČO: 254 65 911,
sídlem Pražská 404, 407 11 Děčín – Boletice nad Labem,

o návrhu na zrušení opatření obecné povahy zveřejněné veřejnou vyhláškou ze dne 22. 3. 2018, č. j. MDC/30644/2018, „jímž se vyhláší ve městě Jílové oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, kterou je: budova č. „X“ ul. „X“, objekt občanské vybavenosti, stojící na pozemku p. č. st. „X“, k. ú. „X“,

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

- I. Opatření obecné povahy Magistrátu města Děčín ze dne 22. 3. 2018, č. j. MDC/30644/2018, jímž se vyhláší ve městě Jílové oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, kterou je: budova č. „X“, ul. „X“, „X“, objekt občanské vybavenosti, stojící na pozemku p. č. st. „X“, k. ú. „X“, **se pro nezákonnost zrušuje** dnem právní moci tohoto rozsudku.
- II. Odpůrce **je povinen** zaplatit navrhovateli náhradu nákladů řízení ve výši 13 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem na zrušení opatření obecné povahy podaným v zákonem stanovené lhůtě, ve znění jeho doplnění ze dne 6. 8. 2019, prostřednictvím svého tehdejšího právního zástupce domáhal zrušení opatření obecné povahy zveřejněné veřejnou vyhláškou Magistrátu města Děčín ze dne 22. 3. 2018, č. j. MDC/30644/2018, „*jímž se vyhláší ve městě Jílové oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, kterou je: budova č. „X“ ul. „X“, „X“, objekt občanské vybavenosti, stojící na pozemku p. č. st. „X“, k. ú. „X“, vydané na základě § 33d odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).*

Návrh

2. V návrhu navrhovatel předeslal, že je spoluvlastníkem (o velikost podílu $\frac{3}{4}$) budovy č. p. „X“, stojící na pozemku p. č. st. „X“, a to v k. ú. „X“. Konstatoval, že odpůrce neúplně zjistil skutkový stav, neboť si pro napadené opatření obecné povahy neopatřil náležité podklady, nezkoumal je, neřídil se jimi, ba dokonce zcela ignoroval „*Metodické stanovisko Krajského úřadu Ústeckého kraje v Ústí nad Labem k opatření obecné povahy*“, čímž nejenže překročil meze správního uvážení, ale postupoval zjevně svévolně, v důsledku čehož vydal zcela bezdůvodně napadené opatření obecné povahy. Zdůraznil, že odpůrce protizákonným postupem zasáhl do vlastnického práva navrhovatele chráněného čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

Vyjádření odpůrce k návrhu

3. Odpůrce ve svém vyjádření konstatoval, že při přijímání napadeného opatření obecné povahy vycházel ze stanoviska Policie České republiky ze dne 18. 12. 2017, ze kterého dovodil, že v ulici Sukova, která bezprostředně sousedí s pozemky uvedenými v žádosti města Jílové o vyhlášení oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, bylo v období od 30. 11. 2016 do 30. 11. 2017 evidováno 6 trestných činů (1x ublížení na zdraví, 1x řízení pod vlivem omamných látek, 1x porušování domovní svobody, 1x pohlavní zneužití, 1x výtržnictví a 1x zatajení nálezů mobilního telefonu) a 10 přestupků (4x fyzické či verbální napadení, 3x poškození majetku, 3x krádež). Dále poukázal na stanovisko odboru správních činností a obecní živnostenský úřad odpůrce, z něhož plyne, že v případě objektu „X“ č. p. „X“ v „X“ a přilehlých pozemků za období od 30. 11. 2016 do 30. 11. 2017 projednával celkem 8 případů přestupků. Odpůrce měl za to, že z uvedeného zvýšený výskyt sociálně nežádoucích jevů plyne.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

4. Osoba zúčastněná na řízení poukázala na to, že se s navrhovatelem jako většinovým vlastníkem objektu dohodla na tom, že bude postupně v rámci svých finančních možností provádět na vlastní náklady nejdůležitější opravy a bude se snažit budovu cíleně komerčně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

využít tak, aby si objekt sám na sebe tzv. vydělal a z výnosů mohly být prováděny další nezbytné opravy a rovněž, aby byla zajištěna návratnost jí investovaných prostředků. Uvedla, že postupně v ubytovacím zařízení ubytovala osoby, které se dostaly do finančních nebo jiných potíží a kterým nabídla levnou a dočasnou alternativu bydlení. Tyto osoby pak měly dostatek času vyřídit si záležitosti ohledně pronájmu běžného bytu či jiného způsobu bydlení a nemusely se strachovat, že do té doby skončí pod mostem. Poznamenala, že složení ubytovaných lidí je různorodé, od důchodců, přes dělníky pracujících po stavbách či v lese, až po matky s dětmi. Nejde vždy o lidi, kteří jsou na úřadu práce, jak je často prezentováno, ani nejde pouze o Romy. Zdůraznila, že většina ubytovaných je bílé pleti, mimo nich zde dále bydlí jedna romská rodina s dvěma dětmi, jedna mladá romská matka s neslyšící dcerou a jedna multikulturní rodina se čtyřmi dětmi, jejichž otec pochází z Kamerunu a má za ženu Češku. Uvedla, že zároveň započala spolupracovat se sociálním odborem odpůrce, kde fungovala jako zástita a rychlý poskytovatel bydlení osobám v nouzi. Jednalo se převážně o matky s dětmi, které se dostaly do krizové situace. Ve spolupráci s tímto odborem např. osoba zúčastněná na řízení poskytla ubytování matce s dvěma malými dětmi, kterou opilý partner pořežal nožem a vyhodil ven i s dětmi na ulici. Dále pak to byla těhotná žena, která se díky svému agresivnímu partnerovi rovněž ocitla bez přístřeší. Upozornila na to, že těmto lidem většinou stačí pár týdnů až měsíců, aby svoji situaci zvládli a našli si náhradní domov. Uvedla, že bohužel není žádnou charitativní ani příspěvkovou organizací a jediným zdrojem financí jsou poplatky za ubytování, které v těchto krizových případech platila většinou „sociálka“. Zdůraznila, že vyhlášením napadeného opatření obecné povahy se tato spolupráce musela přerušit, neboť není v jejích silách vše financovat z vlastních zdrojů. Díky vyhlášení opatření obecné povahy na zdejší a podobná ubytovací zařízení se situace těchto lidí ještě více komplikuje, neboť nemají nárok na doplatek na bydlení a poplatky za bydlení jsou nuceni hradit z financí, které mají vyhrazené na jídlo. Tito lidé se dle osoby zúčastněné na řízení dostávají do začarovaného kruhu, neboť i kdyby chtěli nastoupit někam do práce, nemají dostatek peněz na dojíždění hromadnou dopravou do místa. Byla toho názoru, že by stát měl přiznání, či nepřiznání dávek na bydlení řešit individuálně u každé osoby a nezakazovat je plošně.

Posouzení věci soudem

5. O návrhu soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť odpůrce s tím výslovně souhlasil a navrhovatel nesdělil soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
6. Napadené opatření obecné povahy soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé sedmého dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 101b odst. 2 a § 101d odst. 1 s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává opatření obecné povahy pouze v rozsahu, který navrhovatel uplatnil v návrhu, přičemž obsahuje-li návrh předepsané náležitosti, nelze již v dalším řízení návrh rozšiřovat na dosud nenapadené části opatření obecné povahy nebo jej rozšiřovat o další návrhové body. Povinností navrhovatele je proto tvrdit, že opatření obecné povahy nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec návrhových bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného opatření obecné povahy, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného opatření obecné povahy podle § 101b odst. 4 ve spojení s § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

7. Soud může shledat, že návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části je důvodný, pokud opatření obecné povahy nebo jeho část jsou v rozporu se zákonem, nebo pokud ten, kdo je vydal, překročil meze své působnosti a pravomoci, anebo pokud opatření obecné povahy nebylo vydáno zákonem stanoveným způsobem (srov. § 101d odst. 2 s. ř. s.), avšak pouze v případě, je-li to navrhovatelem ve lhůtě pro podání návrhu stanovené v § 101b odst. 1 s. ř. s. namítáno.
8. Nejprve se soud zabýval otázkou aktivní legitimace navrhovatele k podání tohoto návrhu a shledal, že tato podmínka byla splněna, neboť navrhovatel tvrdil, že byl napadeným opatřením obecné povahy zkrácen na svých právech, a to konkrétně na vlastnickém právu (čl. 11 Listiny základních práv a svobod) a též na právu užívat svůj majetek k hospodářské činnosti (čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) tím, že jej v důsledku napadeného opatření obecné povahy nebude moci využívat k dosavadní ekonomické činnosti. Vlastnické právo k nemovitosti nacházející se v oblasti, kterou napadené opatření obecné povahy označilo za oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, přitom navrhovatel řádně prokázal informací o pozemku. Soud zdůrazňuje, že aktivní legitimace k podání návrhu je založena již pouhým tvrzením o dotčení práv, tudíž o její existenci nemá žádné pochybnosti, a neshledal proto důvod pro odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předložené spisové dokumentace dospěl k závěru, že návrh je důvodný.
10. Před vlastním vypořádáním jednotlivých návrhových bodů považuje soud za potřebné připomenout, že problematikou vyhlášení oblastí se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů se zabýval Ústavní soud, který nálezem ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 40/17, publ. pod č. 344/2021 Sb., zrušil § 33 odst. 9 a § 33d zákona o pomoci v hmotné nouzi dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů, tj. dnem 24. 9. 2021. V tomto nálezu Ústavní soud vyslovil, že předmětná ustanovení neobstojí podle kritérií potřebnosti a přiměřenosti přezkoumávaného prostředku omezení ústavně zaručeného práva, ani z hlediska poskytování doplatku na bydlení v bytech, neboť existují šetrnější řešení směřující k omezení dávek osobám, které nejsou spjaty s obcí, kde o dávku žádají. Ústavní soud konstatoval, že *„[p]ředmětný zásah do práva na pomoc v hmotné nouzi je – jako cíl napadených ustanovení – nejen ústavně nepřípustný, ale jako prostředek k ochraně veřejného pořádku a k zamezení zneužívání dávek není ani vhodný a do budoucna může přinést řadu nežádoucích důsledků, jimiž je mj. i omezení vnitřní migrace v rámci obce, vedoucí k rozporu napadených ustanovení se svobodou pobytu podle čl. 14 odst. 1 ve spojení s čl. 3 odst. 3 Listiny.“*
11. Podle citovaného nálezu Ústavního soudu *„[n]elze opomenout ani další nepříznivé dopady na osoby, které ve vyhlášené oblasti bydlí, vlastní zde nemovitosti nebo podnikají, jejichž "kompenzace" případným pozitivním účinkem OOP na postavení jiných osob (došlo-li by v dané lokalitě skutečně k poklesu výskytu sociálně nežádoucích jevů) je však z hlediska ústavnosti nepřijatelná. S ohledem na to, že informace o vyhlášených oblastech se zveřejňují, mohou být takto označené lokality veřejností vnímány negativně jako tzv. špatná adresa, která poškozuje zacházení s osobami z takových lokalit pocházející v běžných profesních [a dalších] situacích. Může dojít ke snížení tržní hodnoty nemovitostí a tím k zásahu do práva jejich vlastníků chráněného čl. 11 odst. 1 Listiny. Důsledkem může být i nepřímý zásah do práva podnikat nebo provozovat jinou hospodářskou činnost podle čl. 26 odst. 1 Listiny ve vyhlášené oblasti nebo negativní dopad na rozvoj samotné obce.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

12. *Odnětí nároku na doplatek na bydlení osobám, které se hodlají do vyhlášené oblasti nastěhovat (§ 33 odst. 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi), je pak nepřiměřeným opatřením i ve vztahu k ochraně veřejného pořádku a veřejného zájmu na zamezení tzv. obchodu s chudobou. Sociálně vyloučené osoby často setrvávají v dané lokalitě i bez doplatku na bydlení, jehož ztrátu se snaží kompenzovat nezřídka způsoby spíše posilujícími již existující zvýšený výskyt sociálně nežádoucích jevů. Nepřiměřenost je prohlubována – vedle zmíněné plošnosti OOP (nemožnosti individualizace jeho účinků), vylučující zkoumání, zda osoby, kterých se opatření dotkne, skutečně mají podíl na zvýšeném výskytu sociálně nežádoucích jevů – i tím, že stát se tak zbavil důležitého nástroje k řešení sociální situace jednotlivce prostřednictvím posílené diferenciaci pomoci v hmotné nouzi, ve prospěch restriktivního nástroje, který sociální vyloučení osob může ještě prohloubit. Vydávání OOP tak nevede k předcházení vzniku sociálně vyloučených oblastí, ale k jejich přesunu do jiných míst.“*
13. *Ústavní soud uzavřel, že „[n]apadená ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou neústavním zásahem do práva na zajištění základních životních podmínek v oblasti bydlení podle čl. 30 odst. 2 Listiny, který neobstojí ani z hlediska mezi přípustných k domáhání se tohoto práva ve smyslu čl. 41 odst. 1 Listiny. Jde pouze o nesystémovou reakci bez trvalejších účinků na dlouhodobě neuspokojivě řešený problém sociálního vyloučení. Jeho ústavní nepřijatelnost vyplývá z rozporu důsledků, k nimž použití napadených ustanovení vede, s principem rovnosti v důstojnosti podle čl. 1 odst. 1 Listiny, když nedovoluje individualizovanou diferenciaci mezi skutečnými původci sociálně nežádoucích jevů (spojovanými s tzv. sociální turistikou), jejichž koncentraci mají napadená ustanovení předcházet, a ostatní, s obcí spjatou populací, nacházející se v postavení "oběti" těchto jevů. Namísto silnější motivace obecních samospráv ke spolupráci s úřadem práce při poskytování doplatku na bydlení napadená ustanovení prostor pro ni daný eliminují. V rozporu s čl. 3 odst. 3 Listiny působí újmu na právu na pomoc v hmotné nouzi podle čl. 30 odst. 2 osobám, které uplatní svoji ústavně zaručenou svobodu pobytu podle čl. 14 odst. 1, resp. působí újmu na využití této svobody těm, kteří upřednostní doplatek na bydlení. Přestože Ústavní soud rozumí – v podmínkách absence zákona o sociálním bydlení – pocitům občanů obcí, kteří bez vlastního zavinění nyní "nemají zastání" při řešení problémů sociálně vyloučených lokalit svých obcí, nelze k věci přistupovat na úkor perspektivy sociální emancipace osob v hmotné nouzi a občanské soudržnosti (sociálního smíru) v obci. Jelikož napadená ustanovení jsou neslučitelná s ústavním pořádkem, Ústavní soud je ke dni vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů zrušil.“*
14. *Vycházejí z citovaného nálezu Ústavního soudu zdejší soud shledal, že napadené opatření obecné povahy bylo vydáno na základě později zrušeného § 33d zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. na základě ustanovení zákona, které je neslučitelné s ústavním pořádkem České republiky a jako takové bylo následně zrušeno. Ústavní soud dospěl k závěru, že opatření obecné povahy vydané na základě § 33d zákona o pomoci v hmotné nouzi může vést ke snížení tržní hodnoty nemovitostí, a tím k zásahu do práva jejich vlastníků chráněného čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a že jeho důsledkem může být i nepřímý zásah do práva podnikat nebo provozovat jinou hospodářskou činnost podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve vyhlášené oblasti, tedy i do práv navrhovatele a osoby zúčastněné na řízení v projednávané věci. V tomto ohledu proto soud vyhodnotil příslušnou navrhovatelovu argumentaci možným zásahem do jeho ústavně zaručeného vlastnického práva k nemovitosti nacházející se v napadeném opatření obecné povahy vymezené oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů a do souvisejícího práva provozovat jinou hospodářskou činnost jako důvodnou a navrhovatele jako aktivně věcně legitimovaného.*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

15. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2003, č. j. 7 A 146/2001-29, publ. pod č. 2/2003 Sb. NSS, platí, že „[z]ruší-li Ústavní soud některé ustanovení zákona pro jeho neústavnost, odpovídá principu oprávněného očekávání, aby soud v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí správního orgánu, které se o ně opírá. Při přezkoumání zákonnosti rozhodnutí proto správní soud není vázán ustanovením takto zrušeného zákonného ustanovení, ale musí dbát nálezu Ústavního soudu; v takovém případě není rozhodující, že napadené rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno ještě před tím, než Ústavní soud zákonné ustanovení zrušil. Nezákonnost napadeného rozhodnutí pak správní soud zpravidla shledá v rozporu s předpisem vyšší právní síly, totiž s Ústavou.“ S tímto právním názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje jej za přílehavý i pro projednávanou věc.
16. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že napadené opatření obecné povahy je nezákonné pro jeho rozpor s ústavním pořádkem České republiky, který detailně popsal Ústavní soud ve shora citovaném nálezu ze dne 24. 8. 2021. Zdejší soud proto napadené opatření obecné povahy podle § 101d odst. 2 věty první s. ř. s. pro nezákonnost zrušil, a to dnem právní moci tohoto rozsudku. Dalšími argumenty navrhovatele se soud nezabýval, neboť to v kontextu protiústavnosti ustanovení, na jejichž základě bylo napadené opatření obecné povahy vydáno, a z toho plynoucí nemožnosti jeho opětovného vydání vyhodnotil jako nadbytečné.
17. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Vzhledem k tomu, že navrhovatel měl ve věci plný úspěch, soud uložil procesně neúspěšnému odpůrci povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 13 228 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za návrh na zrušení opatření obecné povahy ve výši 5 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby tehdejšího právního zástupce navrhovatele Mgr. Tomislava Šuly, advokáta, který navrhovatele zastupoval do června 2021, po 3 100 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání návrhu – § 11 odst. 1 písm. d) AT], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 13 odst. 1 a 3 AT] a z částky 1 428 Kč představující 21% DPH, kterou byl právní zástupce navrhovatele podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 11. října 2021

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)